

Մանգրամի Էֆեմար

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԵՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

1866 ՄԱՐՏ 12 ՃԻԻՄԱ ԻՐԹԷՈՒ

ՆԻՄԵՐՈ 12

Մանգրամի Էֆեմար հաֆթատա 5 եանի սենետե 260 Նիւսիւ վերիւր, սենետե գրամետի, բութա փարաթ տախի իշնետե օլարագ, 200 ղշ՝ օլուպ, ալթը պլըղը 100 ղշ՝ օլա- ճագ, վե Նիւսիւսի տախի 50 ար փարայա սաթըլաճագ տըր :

Իլանաթըն պեհեր սաթըրը իլին, պի- լինճի տեֆատա 5, իքինճի տեֆատա 2, վե իւշիւնճիւ վե սայիր տեֆալարտա 1 էր զուրուշ ալընաճագ տըր :

Մէքթուպ վե սայիրե, իսթանպուլտա Պաղլէ Գաթուսա խարիճինտե, գարաղըխանէ իլէ ճամիի շերիֆ արա եւ- լինտե քեային Շապըր խանընտա, Կարապետ 8. Փանսա- եանըն 18 Նիւսիւսիւ օտապընա կեօնտեքիլեճէ տըր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՅՅԷ

Մարտ 10 տա, Փարիստե, Մէմլէքե- թէյն մեսէլէսի իշնի թէճէմիւ իտէճէք օլան գօնֆերանս թէճէմիւ իթմիշ, վե թուսիա սեֆիրի պիզգաթ պուլունտա մըշ իսէտե, պիլ վեքեալէ պաշգա պիր զաթ պուլունտա տուր :

Ֆրանսա գաւանին մէճիսինին, նութ- գը իմբերաթորիյէ գարշըղը հազըլլամըշ օլտուղու լայիհասը, 17 գուրայա գարշը, մէճիսի մեզպուրտա 251 գուրա իլէ մարտ 22 տե գապուլ օլունտուղուն տան, Ֆերտասը կիւնիւ իմբերաթոր հազըթիլէրինէ թագտիմ գըլընմագ իւզ- լէ, պիր գօմիսիօնա թէսիւմ օլունտուշ, վե ժիւլ Ֆալը նամ շէհրէթշուար ալօ- գաթ տախի, մեզքիւր գօմիսիօնուն ա- զալաթընտան պուլունտուշ տուր :

— Ժամայիգատա պուլունտան ինկիլ- թերրա հիւքիւմէթինին, պուլունտան չէնտ մահ մուգատուտ, արապլարա եարտը- ղը պարպարըղլար իւզէրինէ, գրալիշա հազըթիլէրի թարաֆընտան, թէֆթիշ ու թահգըղը զըմընտա խասսեթէն պիր գօմիսիօն կեօնտեքիլէրի մալիւմտուր :

Մէզքիւր գօմիսիօն հէր պիր շէյն ինճէտէն ինճէյէ արաշթըրըղտան սօն- տա, գուրշուլարա տիղիլիպ, վե սարլա- ռագ տեօյիլէրէք թէլէֆ իտիլէն պին- լէրճէ զեվալըլարըն, հիշ պիլ գապա- հաթլարը օլմատըղը հալտե, օրանըն հա- քիւմի օլան Ալորն սէհվ ու խեթասընա, թէհիլ ելրտե գուրպան կիթտիլէրի ան- լաշըմշարը : շէյլէ քի, « արապլարըն պիր կիզլի ճէմիսիլէթիլի վարիւիշ, պե- յաղալըր գըլըճտան կեշիլէճէքլէր, վե շէյլէ եարըպ վե պեյլէ պիշէճէքլէր ի- միշ » տէյն, մերգուլմ հաքիմէ, եաեան- լըշ, վե եախօտ գապտի օլարագ վերիլէն

խապէրլէրէ, մերգուլմ թահգըղ իթմէք- սիլին ինանարագ, պեյալարըր գուրթար- մագ նիլէթիլէ, մեզքիւր պարպարըղ- լարը ճայիլ կեօրմիւշտիւր : հաթթա, օլ- հէնկեամտա, չաղըլար իլին իսթիմալ օ- լունտան քիրիլէրտէն էօրմէ գըրպաճար իլէ, նիլէ գարըլար վե էրքէքլէրի տեօ- յիւպ հէլաք իթմիլէրտիւր :

Էկէրշի, գրալիշա հազըթիլէրինին նագալըր տիգգաթ վե մերհամէթի շու- մեսէլէ իւզէրինէ, կերէք զալէթալար վե կերէք արգուհալար վասթիւտըլլա տա- վէթ օլունտուշ օլմապ, վե միշարիլէյհա հազըթիլէրիտե, չօգ տեֆա օլունտու միսիլըն, հաքիւմի մեզքիւր հապըրտա, « օ հազգալը շէյն եարմալ, պէնիմ էմ- նիլէթի քեալիլէմ վարտըր տէյնէք, հիշ էհէմմիլէթ վիլմէսէ, վե գօմիսիօ- նուն թէֆթիշ ու թէճէսիւսիսէ հա- վալէ իթմէսէ իտի, թապիլաթիլէ, հէր քէս Ալրա աֆերիլէր օգուլաճագ, վե տեվէթի նեղտիլտե քէսպի շէլէթ ու շէօհրէթ իլլէտիլտէն, վե պէլքիտե ա- թիլէն ու նըշանտախի ալարգտան պաշ- գա, թաքիլպէրտե տախի իսի, փաթան- լէրլէրէր պըրասընա կէշէճէք իտի :

Բիւմ պիլմէզ քի, պուլ ալէմտե, չօգ տեֆա նիլէ հիւքմտար ու գապիլթիլէր, քէնտի մայեթիլէրինտե պուլունտալարա էմիլիլէթ իտէրէք, Ֆուգալանըն թէ- շէքլի վե թէագըղըրունու լարըրլա տիլնէմէյն տիւշիւնմէտիլէրիլտէն, վե թէնէգըիլ իթմէտիլէրիլտէն, նիլէ պի- չալէրէր տիւշալըր զասըր ու գուլուլմ օ- լուպ, վե մուղայիլի օլարագ, զատտար ու խայիլէր տախի, մագհարը իլթիֆաթ ու միւքեաֆաթ օլմամըշարտըր :

— Հէր ներէտե օլուր իսէ օլունտ, է- հալի իմլայէ կէլըր, Ֆետաթըրըղ իտէր, միլէթ վե մեզհէպ Ֆարըղ արամայարագ,

եէք տիլէրինի սեվմէյն, վէլ եախօտ տա- յիլէյն մէտէնիլէթէ տախիլ օլմայր էօյ- լէնիլ, հալ պու քի թուհալան կիւրու- հու, հէր ներէտե օլուր իսէ օլունտ, պիլտիլինտէն չաշմալ, ինատընտան վագ կէշմէզ, վագթ ու տէհը, վե բօլիթիգա- յա ուլմագըղըր գաթան գապուլ իթմէզ : չիւնքի, անըն իշնէ, իլէրու կիթմէք կէլմէյիպ, իլա պիր գաշ պին սէնէ կե- լի կիթմէք բէք իսի կէլըր : լաքին, պու կիթիլիլէ օլ գատար կերիտե գալաճագ տըր քի, ճէօմաթա եէթիլմէք միւմքին օլմայաճաղընտան, պիլթիլն պիլթիլն եալընըզ գալաճագ, վե բարասըլըտա քէնտու քէնտույէ իճրա իթմէյն մեճ- պուր օլաճագտըր :

— Բուսիատա Գաթիլէք քիլիսէթի թագըիլ օլունտագտա օլունտուղունտան, լէհ մատտէսիլտէն պերու զեյատե թէ- շէքլի օլունտագտալըր : Յունվար 7 թա- լիլիլ օլունտուղու հալտե, Բուսիատա, շու- աթիլտէքի սուրէթտե պիր պէյաննամէ- նէշ իտիլիլի, էվրագըր հալատիստե օ- զունտուշտուր :

« Գեաֆթէյի Բօմայա թապի պու- լունտան քիլիսէ չօպանլարընըն մալիւմու օլմալըտըր քի, եա հարպիլէ բօլիսի, վե եախօտ մէմլէքթ առաջնորդու թարա- ֆընտան թուխաթ թահալ իթմէտիլէք, հիշ պիր բարաս, քէնտի քէյիլինէ, նե քէնտի սեվթ ու մահէլէսիլտէն ուղա- ղա կիտէպիլէճէքտիլ, վե նէտե իճրայի մաղֆէրէթ նիլէթիլէ պաշնա ճէօմա- աթ թօրլապալիլէճէքտիլ : տիլէքտիլէք, գանդի բարասքի պու էմրին մուղայիլին տե օլարագ, քէնտի սեվթ ու մա- հէլէսիլտէն տիշարտա կեօրիլիւր իսէ, պիլիլէք մէսուլիլէթ թահթընտա գա- լաճագտըր : »

Պիղիմ թուհալանլար, իլէրինտէն գա-

ը գաթիլ տախի գուհուր իմսէ, տիւնն եւ վի առամայր, վէ ճիւմանի միւճապաթ տան գուրթարմայա չալըշտըզլարը հալտէ, Բուսիա տեւլէթի իսէ, հարեքէթ լերինի տախի հաւտուտ իւնէ արմագտա իմիշ . . .

— Ինկիլթէրրատա, ամէլէ թագըմը նըն տախի երեսփոխանլար իշին գուրա վերմէյէ հազգը օլմասը մէսէլէսի, կիւն տէն կիւնէ քէսպի ճէսամէթ վէ էհէմ միյեթ իթմէքտէ օլուպ, շու նիյէթի իլէրու կէօթիւրմէք իւզրէ, պիր ճէ միյեթ թարաֆընտան խասսէթէն չալըշտըզլարտա. վէ բարլամէնթօտա պու մէսէլէ իւզէրինէ պիւլիք միւճատէլէ լէր աշուրաճաղը չիւրհէսիզ կիպի տիր:

— Բարա հազրէթլէրի թարաֆընտան, Պեսարոս առաքեալտան միրաս գալմըշ օլան հուգուգ ու իսթիգլալիյեթիին հրֆը ու վիգայէսինէ, ճանիպի Հազգտան ինոյթ պուլրուլմասը նիյէթիյէ, ու մումէն քիլիսէլէրտէ պիր տուա օգուհ մասը թէնպիհ օլունմուշտուր:

— Բրուսիատա գրալ հազրէթլէրիյէ, միլէթ մէճիսի ազալարը պէյնինտէ պիր պիւրուտէթ տէրքեար օլուպ, վէ գրալը միւշարիլէյհ հազրէթլէրինին, քէնտի էհալիսինէ գարը, զայէթ միւթէքքէպ պիրանէ պիր թաւր ու հարէքէթտէ պու լունտուղու մալիւմ տուր:

Ձատէ կեան մէճիսի ազալարը, միւշաքիլէյհ հազրէթլէրի էֆքեարընտա պու լունուպ, վէ թախթ ու թաճարը Ալլահասան տըր տէյի պիր աթիզ իթիգատա լարը օլտուղունտան, պու կիւնլէրտէ, միւշարիլէյհ հազրէթլէրինէ թագտիմ իթտիլէրի պիր գըթա լայիհատա, «Ալլահ սիզէ, պէտիսահարըն ճէզալարընը վիւրէսինիզ տէյի պիր գըլըճ վէրմիշ տիր» քէլամընը տախի եազարագ, «պէտիսահար» լուղէթլէրիյէ, էֆքեարը թէրպէսթիյէ թարաֆտարլարը օլան մէ պուսինի միլէթի անլաթմագ իսթէմիշլէր տիր:

— Փարիսին Սիէլ նամ զազէթասընտա օգուհտուղունա կէօրէ, Սիւիտէ պիր գաթօլէք եպիսկոպոսու, էհալիյէ շու թէնպիհլէրի իլան իթտիրմիշ տիր:

1. Պիր Բրօթէսթան էօլտիւկիւնտէ քիլիսէլէրտէ գամբանա չալընմամալտըր:

2. Գաթօլէք չօճուքլարը Բրօթէսթան ճէնագէլէրի ալայընտա պուլուն մամալտըր:

3. Մուգատտէս մահէլէրտէ, Բրօթէսթան ճէնագէլէրի տէֆն իտիլմէլէ լիտիր:

4. Բրօթէսթան ճէնագէլէրտէ հիշ պիր քիլիսէ խատէմէսի իւզէրինտէ գաթօլէք քիլիսէսինէ մախսուս ալեամէթ պուլունմայրպ, իլա, անճագ առէթա

չէհրի գըյաֆէթիյէ պուլունմալտըրլար:

5. Բրօթէսթանլար Գաթօլէք քիլիսէսինէ, վէ ալէլիսուսուս միմպէրէ գապուլ օլունմամալտըր (գանն իտէրիզքի պու լագըրտը, զէյարէթ իտէնլէր իշին օլմայրպ, իլա, Բրօթէսթան քիլիսէսի կիպի ժամերգուլթիւն իթմէլէրի իշին օլմալտըր):

Շու քէյֆիյէթ Պալ շէհրինտէ վուգու պուլուպ, վէ Գաթօլէք էհալի իսէ, եպիսկոպոսլարը գաֆասընտա օլմալտըլարընտան, անինտէ 3000 քիշի պիլիքտիքտէն, վէ էօնլէրինէ տէ պիր գու մուգիգա պըրագտըզտան սօնրա, տօղրու եպիսկոպոսու իգամէթկեհաշը նէլտինէ կիթմիշլէր, վէ «պիզ հէփսիմիզ գարընտալը, Գաթօլէք վէ Բրօթէսթան ֆարգը թանըմայրպ, ճիւմէմիզ պիր Ալլահա թարընպ վէ պիր Աւետարան օգումագտայրը, եաշասըն Աւետարան. սիզին իլան իթտիրտիկինիզ էմր ու թէնպիհլէրին հիշ պիրիսինի տիյնէմէյիզ, իճրա իթմէյիզ . . . » տէյէրէք պէսթէլէր օգուտուգտան, վէ քէնտի էֆքեար ու նիյէթլէրինի ալէնէն պէյան իլէտիլքտէն սօնրա, ելէրլէրինէ տաղըմըշլար տըր:

Ալլահ վիւրէյտիտէ, Տերոյեց պատուելինն էլինէ Սիէլ զազէթասընըն շու հապատիսի կէյմէյէ իտի. զիւրա, մէրգու ման իւշ պին քիլիսին տախի, ճէհէն նէմէ կիթմէլէրինէ հիւքմ իտէճէկի մէ մուլի գալիտէն տիր:

— Բուսիատա թապ օլունմագտա օլան լա Վօա նամ զազէթա, Մէմէքէթէյն իւզէրինէ եազաղը պիր պահատա, էկէր էհալիսին աղլու վար իսէ, խարիստէն պիր բըէնս արամայա չըգըշմայրպ, իլա, եա Սըրպ պէյինի, եա Գարատաղ պէյինի, վէ եախօտ Եունան գրալընը քէնտիլէրինէ պէյ ինթիլապ իթսէլէր, հազգլարընտա խայրը օլուր, տէմիշ տիր:

— Էնվալիտ Բիւս նամ զազէթա տախի, Մէմէքէթէյն ինթիլաղ իւզէրինէ սէօյլէտիկինտէ, Գուգա պէյին, եալընըգ Ֆրանսա րօլիթիգասընա իըտմէթ իտիպ, Բուս քիլիսէսինէ զատըրըզլար իթտիկինի, վէ էհալիյի թարաֆ գազանմագ նիյէթիյէ, պոյարլարը կիւճէնտիրտիկինի, վէ նիզամնամէլէրինին հըֆը ու վիգայէսի հազգընտա իթմիշ օլտուղու եէմինինի այագ ալթընա ալմասընը, վէ Բուսիա տէվլէթի ալէյինտէ տայիմա սուլի էֆքեարտա պուլունմասընը պէյան իլէ, Բուսիա տէվլէթի թարաֆընտան, միւմայիլէյին թարաղըմընտա, ալա էսէրի էոէֆ զահիրէ կէլմէյէճէկինի տախի պիլտիրմիշ տիր:

Գուգա պէյին թարաղընա պաշըճա սէպէպ, պիր կիզլի ճէմիյէթ օլուպ, մէզքիւր ճէմիյէթին պաշընըն իսէ, Բօզէթի իսմինտէ պիր զազէթանը օլտուղու, վէ մէրգու գազէթանընը, միրի միւմայիլէյհ եիւզիւն

տէն չօգ զատըրըգ չէքմիշ օլմասընա մէպնի, հէր հալտէ ինֆիսալինէ չալըշմայա եէմին իթմիշ պուլունտուղու, հապատիսաթտան տըր:

— Իթալեա տէվլէթի մալիյէսի բէք գաւուրէթ չէքմէքտէ օլուպ, վէ պօրճ իլէ մէսարիֆաթըն էքսիլիլմէսի իշին, հիւքիւմէթ թարաֆընտան սարլը էգհան օլունտուղու սըրատա, էհալի տախի քէնտուքէնտուլէ իմտատ ու մուալլէնթ իթմէքլիք վազիֆէսինի թանըրղընտան, իյանէի Միլիյէ իսմիյէ պիր իյանէ տէֆթէրի աշմըշ, վէ հէրէս հէր թարաֆտան, կէլէք շախսէն, վէ կէրէք մէմէքէթէ, հիւանի ըրգալարըյա, կիտիպ իյանէլէրինի գայտ իթտիրմէյէ պաշլամըշլար, վէ հաթթա ֆէրօմ Մակլիօն իսմինտէ պիր զաթ, եէք գալէմտէ 500 պին ֆրանգ եազըլմըշ տըր:

Վիզթօր Էմմանուէլ հազրէթլէրի հազգընտա օլան խալիսէթ ու սատագաթը ալէյինտէ, պազէն չիւրհէլէր կէօսթէրիլէն Նարօլի շէհրի էհալիսի իւզէրինտէ, հէր եէրտէն զիյատէ զայրէթէլիք կէօրիւմիւշ տիր:

Թախմին օլունտուղունա կէօրէ, շու տէֆթէր մարիֆէթիլէ, պէշ ալթը եիւզ միլիօն ֆրանգ թօրլանըլաճագ տըր:

Պիր պիւլիւք թէյիլէք, եախօտ պիր պիւլիւք սէվինճ վազթիլտէ, էհալիտէն պիւլիւք իյանէլէր թօրլանապիլմէսի հէր նէ գատար թապիլի իստէ, Իթալեալարըն չիմտիքի առտուէ հալլէրինտէ, եանի պիւլիւք պիր սէպէպտէն թահրիք օլունմագսըզըն, անճագ վաթանլարընըն սէատէթի հալիսի տիւշիւնէրէք, պօրճլարընա պիր իյանէ իթմէյէ չըգըշմալարը, հատտէն զիյատէ վաթանբէրվէր օլմալարընա, պիր տէլիլի աղիմտիր:

— Հապէ չիսթանտա մահպուս պուլունան ինկիլիզլէրին եազընտա գուրթուլաճաղլարը էմէլ օլունմագտալարը: Մարտ 9 տա լօրոտ Գլարէնտընըն լօրտլար գամալարսընտա սէօյլէտիկինէ նազարէն, թէօտօր իմբէրաթօր թարաֆընտան, Մ. Բասսամ վէրիլէն իւմիտլէր, մէմուն օլաճագ սուրէթտէտիրլէր:

— Բօմա հիւքիւմէթի իլէ, Բուսիա տէվլէթի պէյնինտէ, կէլէնլէրտէ գուհաւրա կէլէն պիւրուտէթ, հէնուգ տէֆ օլունմատըզտան պաշգա, Բուսիա տէվլէթի, քէնտի էլէիսինին հէր պիր հալ ու մէգալընը թատիգ իլէ, «էկէր, Բօմա հիւքիւմէթի սէնին մէմուրիյեթի նի ըսմէն թանըմագ իսթէմէզ իսէ տախի, զայրի ըսմի սուրէթտէ օլարագ Բօմատա գալմալսըն. նասըլքի պու խուսուստա, Ֆրանսա տէվլէթիյէտէ սէօլէշիլմիշտիր մալիւմաթըն օլմալտըր տէյի, Մ. տը Մէլէնտօրֆա թալիմաթ վէրիլտիկի հապատիսաթտանտըր:

— Սինկաթօր զազէթալարընտա օգուհտուղունա կէօրէ, Սիյամ հիւքմատըր վէֆաթ իթմիշտիր:

— Ինկիլիզ միլէթիլտէն օլուպտա, Բօ

«Ալէկսանդր Բիւլլիք, պու կիւնքի կիւն Գայսէրիյէմիզ Էհալիսի Էօյլէ պիր հալտէ պուլունմադտա տըր քի, Հիսմիտ պէս հազրէթլէրի կիւնիւնտէ կէօրտիւքլէրի Էմիւրիյէթի մալ ու ըրզըն, վէ րա հալթը հալին եիւզտէ պիրիսինի կէօրէ պիրմէք տէյիլ, պուլունտան 20—30 սէնէ Էվլէթի հալլէրինէ տախի հասրէթ չէք մէքտէ օլտուղունտան, Էօյլէ պիր զաթը Ֆէլաթուլթէտպիրտէն մահրու միսթիւնէ սէպէպ օլանլար ալէսինտէ, կիւնէ կիւնտիւզ պէտտուալէր օգուլմադտա տըր:»

—Միլլէթճէ հալլէրիմիզ, աճրնաճազ սուրէթտէ օլուպ, հէր պիր շէյ քէսի մանտէ գալմըշ տըր:

Սրբազան պատրիարք հայր հազրէթլէրի իսթիֆա իթմիշ իտի, լաքին, իսթիֆա սընը Ընդհանուր ժողովա թագտիմ իթմիշ օլտուղունտան, թագպիյաթիյլէ օլ կիւն, գապուլ օլունուպ օլունամայաճաղընա տայիր սէօհպէթ աշըլամազ իտի, չիւնքի, Ընդհանուր ժողովուն տալթէթ թէզքէրէսի իշինտէ, մէզքիւր իսթիֆա սէօզիւ եազըլմըշ տէյիլ իտի, տիմէք տիր քի, հէր երեսփոխանըն խապէրի եօգ իտի, վէ պինաէնալէստէ սօնունտա, վէ ըրիմիշ օլան գարարա գարըն սէօյլէմէյէ սալահիյէթլէրի օլաճազ իտի, զիրա, երեսփոխանլար չօգ տէֆա, տալթէթ թէզքէրէսիտէ եազըլմըշ օլան մատտէ նէ իսէ, օնա պազարլար, վէ օնա կէօրէ մէճլիսէ կէլիլլէր եախօտ կէլմէզլէր: Իշթէ պուլունտան, Սրբազան հայր հազրէթլէրի նին եէնիտէն Ընդհանուր ժողով տալթէթ իթմէսի լազըմ կէլմիշ իտի, Ֆազաթ, միւշարիլէյհ հազրէթլէրի պու խուսուստա իմթինա իտիպ, վէ Դիւան թարաֆըն տան տալթէթ իտիլմէսի տախի Սահմանադրութիւնա մուվաֆթըզ կէօրիւնմէ տիկինտէն, քէյֆիյէթի հալին Պապը ալլիսէ արզ ու պէյանը իզթիզա իթմիշ, վէ օլ սէպէպտէն հէնուզ պիր շէյէ գարար վէրիլէմէմիշ տիր:

ԹԵՇՎԻԳԱԹ

Միլլէթիմիզտէ Էսկի սանաթլար պաթմադտա օլուպ, եէնի սանաթլարըն իսէ իլէրուլէմէմէսի հազընտա, չօգ տէֆա թէշէքքիլէր իշիտիլմէքտէ տիր:

Պիր միլլէթտէ պիր սանաթ ու հիւնէրին իլէրու կիթմէսի իշին, պիր թարաֆտան պիր թէշիլլէր լազըմ տըր, նասըլքի, Էվրօպատա նիշէ սանաթ ու հիւնէրլէրին թէշիլլէր նիլլէթիլլէ, տէվլէթլէր թարաֆընտան պազը ճիհէթլէ ֆէտաքէարընզ օլունտուգտան պաշգա, նիշէ ճէմիյէթլէր տախի, էնվալի թարիզլէր իլէ սանաթ քէարան ու հիւնէրլէրանըն չէվզ ու զայրէթին արթըրմադտա տըրլար:

Միլլէթիմիզտէ հէնուզ պու ֆազիլէթին, հէման տօղրուտան տօղրույա էսէրի կէօրիլլէմէմիշ տիր:

Պրբազալմ պիզ օեօլտա թէշիլլէրլարը, լաքին, չուլա գիյատէ Էսէֆ իտէրիզ քի, պազըզ զաթլար, եալընըզ քէնտի զայրէթլէրիլլէ, Էօթէտէ պէրուտէ, նիշէ Էմէք, զահմէթլ, վէ մէշապգաթ ու զարուրէթլէր չէքէրէք, միգտարի քիֆայէտէ հիւնէր ու սանաթ թահիլ իթտիքտէն սօնրա տախի, պարի հիշ տէյիլ իսէ, թահիլ ու ինտա իթտիլլէրի չէյտէն, ազ չօգ պիր ֆայիտէ օլսուն կէօրէմէտիլլէրինտէն, օնլար տախի մէյեուս վէ սայրիլլէրտէ ֆէնա իպրէթ օլմադտա տըրլար: Սէպէպ, Չիւնքի, թահիլ իթտիլլէրի հիւնէր եա սանաթ, զաթէն Էվրօպալլարա մախուս օլուպ, վէ Էվրօպալլար իսէ, պիթթապի քէնտի հէմվաթանլարըլա ախզ ու իթա իտիպ, Հայլարըն սէմթինէ ուղրամադըզլարը հալտէ, Հայլար տախի Ֆրէնքլէրէ գօշմադտա օլտուղարընտան, զէվալլը Էնլի սանաթլարըմըզ, աշըգտա գալմադտա տըրլար:

Պիզ զայրէթի միլլէրին, թա իլլէթ տէրէնէսինէ գատար չըգարազ, «պիր չէյի եաբան մատամ քի Հայտըր, իյի ֆէնա փարա վէրիպտէ ալմալընըզ» տէյնլէրտէն տէյիլիզ. վազաա հէրքէս փարասընը իյի չէյի վիլմէլի տիր, տիմէք տիր քի, իյի չէյի նէրէտէ պուլուր իսէ, օրատան ալմալը տըր: լաքին, ճիւզի պիր ֆարզ պուլունտուղու թագտիրտէ միւսաատէ իթմէք տախի, Էնլէմիյէթլտէն տիր: հալ պու քի նիշէ Հայ սանաթքէարլար, չապը չէքէր եէրինէ եուլթուրմազ իսթէտիլլէրի կիպի, նիշէ միւշթէրիլլէր տախի, Ֆրէնքլէր չապընը, Հայըն չէքէրինտէն իւսթիւն թուլմադտա տըրլար:

Հէր նէ գատար պու թագտիրաթտա եալընըզ Հայլարըն պուլունտուղարըն իզար իթմէքտէ իսէքտէ, տօղրուսունու սէօյլէտիկիմիզ թագտիրտէ, պէրապէր թագտիրաթլաշըն օլտուղունուզ իսլամլարըմըզ տախի, աշին պիզիմ հալիմիզտէ պուլունմադտա տըրլար:

Պու միւլթալաատան միւրատըմըզ, միլլէթիմիզտէ, Էվրօպա սանաթլարընտան պիրիսին, նիշէ զահմէթլէր չէքէրէք քէնտուքէնտույէ թահիլ իթմիշ օլան Յովհաննէս աղա Աճէմեանըն, միսալ օլարազ, թէշիլլէրա չալէսթէ պուլունտուղուն անլաթմազ տըր:

Մէրգուլմ զաթ, միլլէթէվէֆա ճէզալիլլիսանըն Ենի-քէօյտէ քէային եալըսընըն ինչասը զէմանընտա, օրատա պուլունտան Էնլի սանաթ Ֆրանսըզլարտան, մաճունտան գալըպլար, վէ մէզքիւր գալըպլար իլէ տախի, ալլըքտան օլարազ Էնվալի չիշէքլէր, օրնաթօլար վէ թասալիլլէր չըգարմազ սանաթընը թահիլ իլէ, չիմտիյէ գատար քէք ազ ֆալիտէթին կէօրէրէք չալընըն օլտուղտան պաշգա, մուսալիլլէրն տախի, առթէթա առամ ճէսամէթինտէ օլուպ, վէ կէօքսիւնտէն եօգարընը օլտուղու թագտիրտէ, ՀԱԹԼԻՆ սուրէթլիսի տէօքմիւշ, վէ տահա ուլֆազլարընը տախի չըգարմազ արզուսինտէ պուլունտուլ իսէտէ, պէօյլէ չէյլէր մէսաթիֆաթա միւլթաթ օլտուղունտան, չըգարմըն օլտուղու մէզքիւր Հայլըն արձանլարընտան պիրիսին, րաղիպ օլանլարա թաթմազ նիլլէթիլլէ, Պէյ-օղլունտա, եօգարտան ա

չաղը ինիլի իքէն, սօլ գօլտա քէային օլան, Էնիւմէրօլու, Պետրոս աղա թաշըրեանըն, քիւշատ իթմիշ օլտուղու քիթա, տիւքքեանընա վազ իթմիշ տիր քի, արզուիտէնլէրին կիտիպ կէօրէպիլլէնէքլէրի պէտիհի տիր:

Նիշէ զաթլար, խանէլլէրինն թէզքիւնի իշին, նիշէ չէյլէրէ, քիւլլի ազնէլէր վէրտիլլէրի թագտիրտէ, պիր Հայ խանէսի իշին, պիր թէզքիւնաթը սահիհէ սայրլմայա սէզա պուլունտան մէզքիւր սուրէթտէն տախի պիրէր թանէ իշթիրա իթսէլէր, մէրգուլմ Էնլի սանաթը, գիյատէսիլլէ թէշիլլիզ իթմիշ օլաճազլարը պի իլթիպաշ տըր:

—Խարքուլթ առաջնորդու Ահարօն վարդապետին, բուխասթարզ օլարազ իճրա իթտիկի պիր նիքեա հէպէպիլլէրն, քիլիսէնէ խըտմէթտէն մէն իտիլիկիլլէ պէրապէր, Խարքուլթ առաջնորդուղունտան տախի ազլ իտիլիկի, զաղէթալարտա օղունմուշտուր:

Պիր գաշ հաթթատան պէրու, Էհալի իւզէրինտէ, թէլաթրօ հազընտա միգտարի քիֆայէ զայրէթ կէօրիլմէյէ պաշլամըշտըր: Խուսուսիլլէ պուլ մէնճէլմիսի ազալմը, Արուսելան թէլաթրօտա, մէմուն օլունաճազ գատար զէվաթըն թէշիլլի իթտիկի կէօրիլմիւշ տիր:

Մահ Ալաւմայ նամ օլուն, լազըրտըլարը ոտանաւոր օլտուղու հալտէ, քէք կիւզէլ իճրա օլունմուշ տուր: Մէզքիւր օլունտա ՊՊէնկիւն, վէ Պ. Մաղաքեանըն իզհար իթտիլլէրի հայ ու հարէքէթլէր, տօղրուսու չայանը թահիլ պուլունտուլ տուր, վէ Հէքիմեան Էֆէնիլլէր իզհարը թէշէքքիւր օլունմուշ տուր:

Արշակ Երկրորդ նամ օլունուն պիր գըսմը տախի իճրա օլունուպ, ճիւլլէ թարաֆընտան, հատտէն գիյատէ պէյնիլլիշ, վէ Պէշիթթաշլեան Էֆէնիլլէր չէնայա տալթէթ իլէ, քէզալիք թէշէքքիւր իտիլմիշ տիր:

Շիմտիյէ գատար, օլունմուլարտան պազըլարը մէնֆաթընա օյնանըլան կիճէլլէրտէ, Էհալի թարաֆընտան գուհուրա կէլլէն զայրէթ, ումարըզ քի պու կիճէ տախի գուհուրա կէլլէրէք, պու սէնէ չէնայա չըգմըշ օլան Օրիորդ Արաքսիանըն թէշիլլիզինէ հիւմէթ օլունուր:

ԹԱՏՐՈՆ ԱՐԵԻԵԼԵՆ
1866 ՄԱՐՏ 12 ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄ 21/2
ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ Ս. ՀԷՔԻՄԵԱՆԻ

Ներկայացուցիչներ
Ի ՆԱԽԱՍ
ՕՐԻՈՐԴ Պ. ԱՐԱՔՍԻԱՅ
ԹԵՄԻՍՏՈՎԷՍ ԱԹԵՆԱՅԻ
ԿԱՄ
ՃԵՄԱՐԻՏ ՀԱՅՐԵՆԱՍԷՐ
Ժողովուրդի շէրտէրները
ԶԱԿԵՏ ԾԻԾԱՂԱՇԱԹ
ՊԱՐՈՆ ՈՐՍՈՐԴ ԱՂԶԻԿԴ
ՊԱԼԷԹ

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
ԼԷՎԱՆԹ ՀԷՐԱՆՏԸ ԹԱԳԻԱՆԵՍԻՆԵՑԻ:
ԳԵՌՈՂԵԱՆ ԶՈՂԵՐ ԵՈՂԵԱ, ԶՈՐԴԱՐԱՅ ԿԵՏԵՂԵԱ:
ԳԻՐԱՏԵՐԼԷՐ ԳԱՐԵՆՈՐԵԱ ՆԻՄԵՐՈ 519: